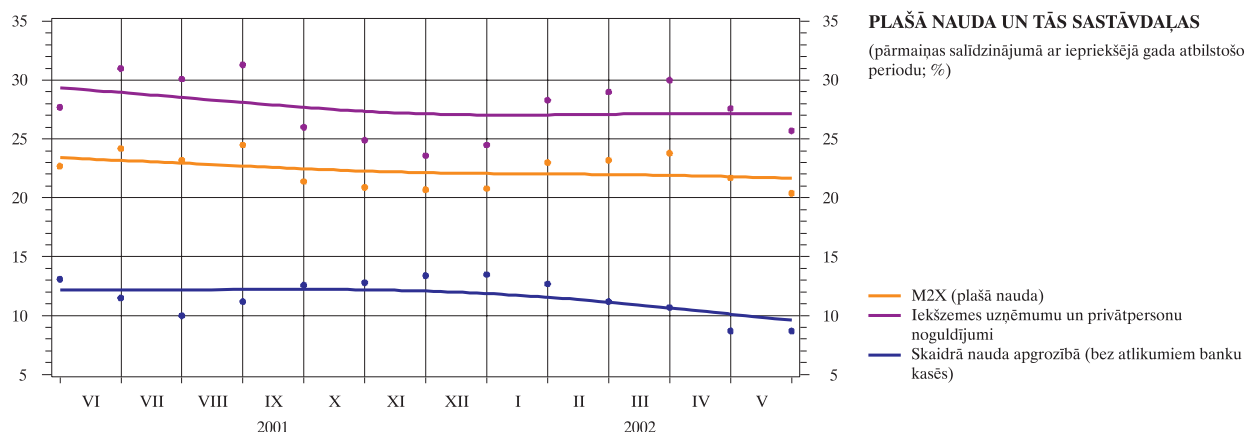

MONETĀRAIS BIĻETENS

5•2002

Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes publiskotie dati par iekšzemes kopprodukta pieaugumu 1. ceturksnī (par 3.8%) apstiprināja prognozes par tautsaimniecības izaugsmi 2002. gadā, ko noteica iekšzemes pieprasījuma kāpums. Banku peļņa 2002. gada pirmajos piecos mēnešos sasniedza 18.8 milj. latu (par 13.6% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā), bet banku kapitāls un rezerves mēneša laikā pieauga par 1.5% (līdz 334.9 milj. latu). Bezdarba līmenis maijā samazinājās (līdz 8.0%). Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts 2002. gada pirmajos piecos mēnešos bija 10.2 milj. latu – 2.7 reizes mazāks nekā 2001. gada atbilstošajā periodā.

Patēriņa cenu indekss maijā palielinājās par 0.2%, tāpēc patēriņa cenu gada inflācija un pamatinflācija samazinājās attiecīgi līdz 2.0% (zemākais līmenis kopš 2001. gada aprīļa) un 1.9%. Gada inflācijas kritumu veicināja relatīvi zemāks uztura produktu cenu kāpums 2002. gada pavasarī (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā pārtikas cenas krasi cēlās sakarā ar importa cenu pieaugumu). Patēriņa cenu līmeni maijā paaugstināja atsevišķu pārtikas produktu, degvielas, apavu un ar mājokli saistīto pakalpojumu (ūdens piegādes un kanalizācijas) cenu kāpums.

Plašā nauda maijā bija 1 653.0 milj. latu, un tās gada pieauguma temps nedaudz samazinājās (līdz 20.4%). M2X dinamiku noteica iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikuma kritums par 11.4 milj. latu, samazinoties gan pieprasījuma noguldījumu, gan termiņnoguldījumu atlikumam. Noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps saruka līdz 25.7%. Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) palielinājās par 5.9 milj. latu.

Neto kredīts valdībai salīdzinājumā ar aprīli pieauga tikai par 3.9 milj. latu, bet iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 25.6 milj. latu, t.sk. ilgtermiņa kredītu atlikums – par 26.7 milj. latu. Latos izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (19.7 milj. latu) bija lielākais pēdējo 10 mēnešu laikā, jo samazinājās šādu kredītu procentu likmes, bet ārvalstu valūtās izsniegto kredītu atlikums palielinājās tikai par 5.9 milj. latu. Lai gan, bankām palielinot no nerezidentiem piesaistīto resursu apjomu un samazinot ārvalstīs izvietotos līdzekļus, kredītu atlikums pieauga, tā gada kāpuma temps samazinājās un maijā bija zemākais pēdējā pusgada laikā (41.5%). Visvairāk palielinājās industriālā kredīta (par 10.3 milj. latu jeb 3.0%) un komerckredīta atlikums (par 9.4 milj. latu jeb 1.6%).

Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts maijā pieauga tikai par 2.9 milj. latu (tā ieņēmumi 2002. gada pirmajos piecos mēnešos bija par 10.2%, bet izdevumi – par 7.5% lielāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Visu nodokļu ieņēmumi, izņemot uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumus, 2002. gada pirmajos piecos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās. Visvairāk pieauga pievienotās vērtības nodokļa, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un akcīzes nodokļa ieņēmumi (attiecīgi par 15.2%, 12.8% un 11.6%). Valsts sociālās apdrošināšanas budžeta deficīts maijā samazinājās par 2.5 milj. latu un 2002. gada pirmajos piecos mēnešos bija 9.3 milj. latu. Valdības parāds maijā beigās sasniedza 723.1 milj. latu.

Maijā notika 2002. gadā pirmā valsts iekšējā aizņēmuma obligāciju izsole, kurā tika piedāvātas 5 gadu obligācijas 12.0 milj. latu apjomā. Lai gan pieprasījums 3.8 reizes pārsniedza piedāvājumu, samērā zemā ienesīguma līmeņa dēļ obligācijas tika pārdotas tikai 8.5 milj. latu apjomā ar vidējo peļņas likmi 5.66% (par 2.12 procentu punktiem zemāka

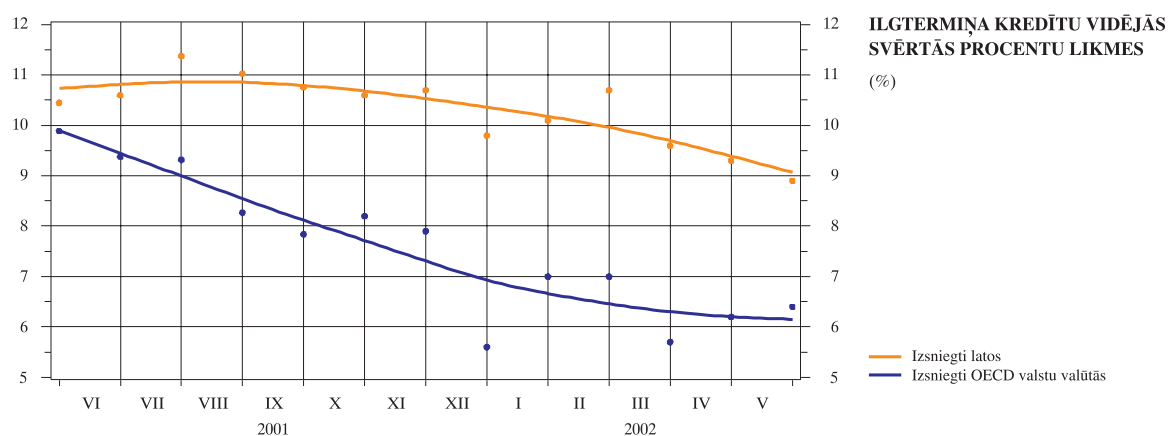
nekā iepriekšējā 5 gadu obligāciju izsolē 2001. gada aprīlī). Maijā Valsts kase ar Latvijas Centrālā depozitārija starpniecību pirmo reizi organizēja izsoli, piedāvājot 5 gadu obligācijas ar fiksētu peļņas likmi, un tika pārdotas visas piedāvātās obligācijas 3.0 milj. latu apjomā.

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās līdz 9.2%, bet ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme – līdz 8.9%. Joprojām zemākas bija OECD valstu valūtās izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes (attiecīgi 7.9% un 6.4%), būtiski sarūkot latos un OECD valstu valūtās izsniegto ilgtermiņa kredītu vidējo svērtā procentu likmju starpību. Krasi samazinājās latos veikto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes (īstermiņa noguldījumiem – līdz 3.1%, bet ilgtermiņa noguldījumiem – līdz 5.2%). Pazeminājās (attiecīgi līdz 1.8% un 2.8%) arī OECD valstu valūtās veikto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes.

Sakarā ar to, ka ASV tautsaimniecības izaugsme nepaātrinājās, turklāt turpinājās Tuvo Austrumu konflikts un saspringums Indijas un Pakistānas attiecībās, pasaules finanšu tirgos pozitīvas tendences nebija vērojamas. Maija beigās zelta cena sasniedza pēdējo divu gadu augstāko līmeni, pārsniedzot 300 ASV dolārus par Trojas unci. Turpinājās ASV dolāra kursa kritums attiecībā pret pārējām nozīmīgākajām pasaules valūtām. Tādējādi Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss attiecībā pret latu maijā samazinājās (attiecīgi par 1.6% un 1.3%), bet eiro un Japānas jenas kurss pieauga (attiecīgi par 2.3% un 1.2%).

Naudas bāze maijā palielinājās par 7.6 milj. latu, jo bankām izsniegto kredītu atlikums pieauga par 3.3 milj. latu. Naudas bāzes kāpumu veicināja arī valdības noguldījuma atlikuma centrālajā bankā kritums (par 7.2 milj. latu) un banku termiņnoguldījumu atlikuma Latvijas Bankā sarukums (par 9.4 milj. latu). Centrālās bankas tirie ārējie aktīvi samazinājās par 13.1 milj. latu. Bankas atmaksāja Latvijas Bankai valūtas mijmaiņas darījumos aizņemtos līdzekļus latos, bet valdība veica eiroobligāciju procentu maksājumus. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem bija 116.8%. Latvijas Bankas izsniegto *repo* kredītu apjoms (45.2 milj. latu) bija 2.9 reizes lielāks nekā aprīlī. Savukārt Latvijas Bankas piesaistīto banku termiņnoguldījumu apjoms samazinājās par 4.4% (līdz 94.8 milj. latu).

Latvijas Banka ar 2002. gada 17. maiju par 0.5 procentu punktiem samazināja banku noguldījumu Latvijas Bankā procentu likmes (noguldījumiem ar septiņu dienu termiņu – līdz 2.5% gadā, bet noguldījumiem ar četrpadsmit dienu termiņu – līdz 2.75% gadā). Banku termiņnoguldījumu procentu likmju samazināšana sekmēs procentu likmju kritumu, kā arī latos un ārvalstu valūtās piedāvāto kredītresursu procentu likmju starpības samazināšanos, tādējādi veicinot kredītēšanas attīstību Latvijā.

	2002	
	IV	V
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	6.5	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.1	0.2
Gada (%)	2.9	2.0
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	2.7	1.9
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	96 446	94 450
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	8.1	8.0
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā balance (milj. latu)	-7.3	-10.2
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	118.4	*
Imports	210.5	*
Balance	-92.1	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2002	
	IV	V
Banku sistēma		
M2X	1 658.4	1 653.0
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	464.1	470.0
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	1 194.4	1 183.0
Pieprasījuma noguldījumi	673.1	670.5
Termiņnoguldījumi	521.3	512.6
M2D	1 116.4	1 116.9
Tīrie ārējie aktīvi	496.3	453.1
Tīrie iekšējie aktīvi	1 162.1	1 200.0
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	1 455.2	1 480.8
Īstermiņa kredīti	274.4	273.3
Ilgtermiņa kredīti	1 180.8	1 207.5
Kredīts valdībai (neto)	105.2	109.1
Latvijas Banka		
M0	622.3	629.9
Skaidrā nauda apgrozībā	524.5	529.2
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	97.8	100.8
Tīrie ārējie aktīvi	748.8	735.7
Tīrie iekšējie aktīvi	-126.5	-105.7
Kredīti	-35.1	-25.0
Bankām	4.0	7.3
Valdībai (neto)	-39.2	-32.2
Pārējie aktīvi (neto)	-91.3	-80.8
Ārējās rezerves*	1 208.33	1 214.03
Zelts	77.41	80.83
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.19	0.05
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.07	0.07
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 130.66	1 133.08

**PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS
BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU
KURSI**

	2002	
	IV	V
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	3.1	2.9
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	9.5	9.2
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	8.6	7.9
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	9.3	8.9
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	6.2	6.4
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.0	0.8
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.8	0.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	3.4	3.1
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	2.0	1.8
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	5.8	5.2
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	3.6	2.8
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.6300	0.6200
Ls pret GBP	0.9190	0.9070
Ls pret 100 JPY	0.4930	0.4990
Ls pret EUR	0.5680	0.5810

Naudas tirgus procentu likmes pazeminājās. Starpbanku tirgū latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme saruka līdz 2.9%, un naudas tirgus procentu likmju indekss RIGIBOR samazinājās visu termiņu kredītiem.

Maijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu būtiski (par 15.6%) palielinājās dzelzceļa transporta

kravu pārvadājumu apjoms, pieaugot gan iekšzemes pārvadājumu, gan tranzītpārvadājumu un importa pārvadājumu apjomam. Krasi sarūkot kravu apgrozībai Ventspils ostā, Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms samazinājās par 16.1%.

Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie dati par rūpniecības attīstību aprīlī liecināja, ka, augot pieprasījumam, kā arī sakarā ar lielāku darbadienu skaitu nekā 2001. gada aprīlī rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 6.5%, t.sk. apstrādes rūpniecībā – par 9.6%. Mazumtirdzniecības apgrozījums aprīlī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 15.4%.

	2002	
	IV	V
Banku rezerves	194.9	186.5
Nacionālā valūta banku kasēs	60.5	59.2
Noguldījumi Latvijas Bankā	134.5	127.3
Ārzemju aktīvi	1 552.5	1 533.1
Ārvalstu valūta banku kasēs	36.2	34.8
Prasības pret ārvalstu bankām	967.3	926.6
Prasības pret ārvalstu nebankām	532.0	555.5
Pārējie aktīvi	17.0	16.1
Prasības pret centrālo valdību (neto)	130.6	121.8
Prasības pret pašvaldībām (neto)	13.7	19.5
Prasības pret valsts uzņēmumiem	77.5	74.9
Prasības pret privātuzņēmumiem	1 119.0	1 135.3
Prasības pret privātpersonām	278.5	290.6
Neklasificētie aktīvi	271.5	268.0
Pamatlīdzekļi	107.1	107.1
Nauda ceļā	6.8	3.9
Pārējie aktīvi	47.7	49.4
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	109.9	107.7
AKTĪVI PAVISAM	3 638.3	3 629.7
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>379.3</i>	<i>302.6</i>
Pieprasījuma noguldījumi	379.0	381.8
Valsts uzņēmumu	43.1	39.3
Privātuzņēmumu	174.4	177.3
Privātpersonu	161.5	165.2
Termiņnoguldījumi	273.4	265.1
Valsts uzņēmumu	41.2	41.2
Privātuzņēmumu	76.9	67.8
Privātpersonu	155.2	156.1
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	542.0	536.2
Valsts uzņēmumu	26.9	26.0
Privātuzņēmumu	193.7	192.1
Privātpersonu	321.3	318.0
Tranzītfondi	10.6	10.6
Ārzemju pasīvi	1 805.0	1 815.7
Saistības pret ārvalstu bankām	420.6	404.0
Saistības pret ārvalstu nebankām	1 274.2	1 325.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	110.2	85.9
Saistības pret Latvijas Banku	4.0	7.3
Parāda vērtspapīri	16.5	18.1
Kapitāls un rezerves	329.9	334.9
Rezidentu	145.4	147.3
Nerezidentu	184.5	187.6
Uzkrājumi parādiem un saistībām	55.2	56.2
Neklasificētie pasīvi	222.7	203.8
Nauda ceļā	88.0	69.4
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	34.0	34.2
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	100.8	100.1
PASĪVI PAVISAM	3 638.3	3 629.7
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>379.3</i>	<i>302.6</i>

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BALANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2002

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas mone-
tāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju rakstur-
lielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā
Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena
padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati
visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta
lapā ([http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/
index_LB.html](http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html)).